

بنیادهای بازرگانی نفت

نوشتار خود را ارائه دهند.

بخش اول کتاب در واقع مروری است بر

چگونگی بازرگانی کنونی نفت، توسعه بازار تک محموله، بازار آینده و رابطه آنها با یکدیگر. در همین بخش، ترسیم یک جدول، تأثیر متقابل بازارهای قراردادی و تک محموله را بازگو می نماید.

بخش دوم نوشتار مکانیزم بازار تک محموله، مشارکت کنندگان در بازار مانند شرکتهای بزرگ نفتی، شرکتهای مستقل نفتی، بازرگانان و واسطه ها را بررسی می نماید. بازار روتردام، سنگاپور و دیگر بازارهای تک محموله در ادامه همین بخش آمده است.

بخش سوم به داد و ستد مرتبط با تک محموله، تخفیف در داد و ستد نفت، بهای قراردادی و تک محموله، قراردادهای فروش بازگشت (نت بک) و محاسبات ویژه آن می پردازد.

بخش چهارم تأثیر بهای تک محموله را در فروش قراردادی، مدیریت پالایشی و غیره مورد تحلیل قرار می دهد.

بخش پنجم و ششم به چگونگی پیدایش و تکامل بازار آینده، کارکرد، سفته بازی و روش های دفع ریسک اشارات گسترده ای دارد.

بخش هفتم قوانین بازی نفت در بازرگانی

Razavi Hossein & Fesharaki, Fereidon:
Fundamentals of Petroleum Trading,
New York; Praeger Publisher, 1991,
331 Pages.

در درازای تاریخ یکم و نیم سده ای نفت، تا دهه هفتاد میلادی جریان اصلی عرضه نفت سیستم پیوسته غولهای نفتی بود. هر کمپانی، منابع عرضه نفت خام و در همان حال ظرفیت پالایشی آن را در اختیار داشت. از همین روی، جریان بازرگانی تک محموله ای نفت حدود ۵ درصد کل بازرگانی نفت بود. لیکن «روزگار بسیار خوش» شرکتهای نفتی سپری گردید. هم اکنون بازرگانی تک محموله نفت گاهی به بیش از ۸۵ درصد بازرگانی جهانی افزون می گردد. یک محموله نفتی ممکن است گاهی ۳۰ بار فروخته شود تا به مقصد نهایی برسد. بر همین بنیان است که بازرگانی تک محموله، بازارهای آینده، فروش قراردادی نفت... و ارتباط میان آنها، سرشتی نوین به بازرگانی نفت داده است. در یک چنین فضایی تمامی دست اندرکاران تولید، توزیع و مصرف نفت به درکی بنیانی از پرمسمنهای نفتی و کارکردهای بازرگانی نفت نیازمندند. فراهم آوردن این کتاب تلاش می نمایند با نیل به چنین هدفی،

جهانی آن و خصوصیات قراردادهای نفتی را پی می‌جوید.

بخش هشتم به قراردادهای اختیاری به عنوان یکی از بازارهای آینده، مکانیزم و چگونگی کارکرد آن و نیز نقش آن در «دفع ریسک» می‌پردازد.

بخش نهم مروری بر انواع قراردادهای بازار و تأثیر آنها بر یکدیگر است و در بخشهای دهم و یازدهم، تأثیر شیوه‌های نوین فروش بر انبار کردن استراتژیک و عملیاتی نفت، و پیش‌بینی بهای نفت بگونه‌ای گسترده مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

بخش دوازدهم، به اوپک، تک محموله و بازار آینده به عنوان سه گوش نوین بازار نفت اختصاص دارد و در پایان ضمن بررسی برشگاه‌های گذار اوپک و تأثیر متقابل روش‌های نوین فروش بر اوپک، به برآیند نوشتار می‌پردازد.

بر بنیان نکات فوق؛ مطالعه این کتاب پژوهشگران نفت را به چگونگی رویارویی بهای رسمی اوپک، بهای تک محموله و بهای بازار آینده آگاه می‌سازد. شیوه‌های جدید دادوستد نفت سهم بزرگی در بی‌ثباتی بازار نفت و نوسانات شدید آن دارند. از همین روی است که اوپک با آنکه در تولید جهانی سهم بزرگی را

دارد و کانسارهای عظیم نفت در اختیار هموندان این سازمان است فاقد توان قیمت‌گذاری مؤثر در بازار نفت است و نفت خام‌های برنت، وست‌تکراس اینترمدیت با حجم روزانه اندک خود، به عنوان شاخص‌های جهان شناخته شده، و اعضای اوپک و سایر تولیدکنندگان جهان سوم نیز ناگزیرند بهای نفت خود را مناسب با این سنجه‌ها در اختیار خریداران قرار دهند. زمانی روزنامه‌وال استریت ژونال نوشته بود (۲۲ فوریه ۱۹۸۳):

«اوپک مواظب باش، نایمکس (بورس آینده نیویورک)، CBT (بورس آینده شیکاگو)

و IPE (بورس آینده لندن) در راهند»

در پایان ضمن مفید دانستن درون‌مایه این نوشتار، هرگاه نویسندگان به ابعاد سیاسی-روانی مؤثر در بهاگذاری نفت نیز در یک بخش مستقل اشاره می‌نمودند، بر ارزش کتاب افزوده می‌گشت: چرا که گه‌گاه شیوه‌های نوین فروش نفت تحت تأثیر یک رویداد سیاسی نتایج پیش‌بینی شده خود را از دست می‌دهند بنابراین جای بررسی سهم این نمونه از متغیرها در کتاب خالی است.

دکتر ناصر فرشاد گهر
دانشکده امور اقتصادی